

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

120 let činnosti Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě / Radek Tomeček – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 48, č. 99-100 (2018), s. 214-227.

Článek shrnuje 120 let činnosti Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě. Autor připomíná průkopnické úsilí všech, kteří stáli u zrodu muzea. Nejstarší expozice muzea byla poprvé otevřena veřejnosti v roce 1898 v kostele sv. Jana Křtitele. Správou muzea byla pověřena Musejní společnost pro jihovýchodní Moravu, následně Musejní společnost pro Moravské Slovácko a od roku 1951 nový správní orgán - muzejní komise. Autor mapuje všechny změny v existenci muzea v průběhu let, zmiňuje osobnosti, které se podílely na chodu muzea, místa, kde muzeum za 120 let působilo, změny názvu a činností, jak se utvářelo profesionální vedení muzea. V současné době muzeum plní úlohu odborného historicko-komeniologického ústavu.

muzeum ; historické hledisko ; dějiny ; komeniologie ; řízení ; činnost ; budova ; pracoviště ; pracovník ; Uherský Brod (Česko) ; výročí ; 1898-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/478355>

2.

Communication as a means of development in a school with a high percentage of foreign pupils
/ [**Komunikace jako potenciál rozvoje ve škole s vysokým podílem žáků s odlišným mateřským jazykem**] / Denisa Denglerová, Martina Kurowski, Radim Šíp -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 13, č. 3 (2019), s. 39-58.

Případová studie jedné konkrétní školy v České republice, kde je soustředěno mnoho žáků z rodin migrantů (přes 60%). Cílem studie bylo ukázat, jak je komunikace stěžejním principem, z něhož se odvíjí všechny podstatné interakce napříč celým školním prostředím. Data pro výzkum byla získána pozorováním, terénními poznámkami a rozhovory s ředitelkou školy, výchovnou poradkyní a učiteli 1. i 2. stupně. Na základě analýzy představují autoři edukaci cílové skupiny žáků s odlišným mateřským jazykem, popisují obtíže, které vzdělávací proces provázejí, ale i efektivní strategie, které vyučující vyvinuli dlouholetou praxí a vzdělávání naopak podporují.

základní škola ; vzdělávání cizinců ; migrant ; mateřský jazyk ; žák ; dítě cizí národnosti ; cizí jazyk ; integrace žáka ; pedagogická podpora ; komunikace ; interpersonální vztahy ; školní prostředí ; učitel ; ředitel školy ; výchovný poradce ; výsledek výzkumu ; Česko ; odlišný mateřský jazyk

<http://katalog.npmk.cz/documents/478671>

3.

Jak učit o zaniklém světě socialistické diktatury. Stranická muzea jako podnět pro školní výuku = How to teach about the vanished world of the socialist dictatorship. Museums of Communist Party as an impulse for school teaching / Bohumil Melichar, Tereza Arndt -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Marginalia historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury -- ISSN 1804-5367 -- Roč. 10, č. 2 (2019), s. 135-161.

Studie o výuce období socialismu na českých základních a středních školách, se zvláštním zřetelem k fungování socialistické diktatury v její počáteční fázi, období stalinismu. Jako východisko se nabízí využívat ve výuce relikty socialistického realismu ve veřejném prostoru spolu s artefakty zaniklých muzejních sbírek Muzea Klementa Gottwalda, Muzea V. I. Lenina a Muzea Julia Fučíka. Autoři předpokládají, že tento přístup umožní lépe uvádět do kontextu dobovou zkušenost revolučních a společenských změn. Prostřednictvím vlastní aktivity žáků při práci s historickými prameny ve výuce jsou jim předávány základní informace obsažené v ideologii socialistické diktatury a zároveň budovány kompetence kritického čtení, umožňující reflexi ideologických apelů.

dějepis ; vyučovací předmět ; dějiny dvacátého století ; komunismus ; socialismus ; muzeopedagogika ; muzeum ; kulturní dědictví ; základní škola ; střední škola ; aktivizující metoda ; ideologie ; diktatura ; stalinismus ; socialistický realismus ; veřejný prostor ; historické prameny ; kritické myšlení ; kritické čtení

<http://katalog.npmk.cz/documents/478778>

4.

K revidovaným rvp budou potřeba nové učebnice : ministerstvo školství chce doložky udělovat dál / Petr Husník – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 9 (2020), s. 4-6.

V legislativním plánu vlády pro rok 2020 byla uveřejněna zpráva týkající se procesu schvalování učebnic. Podle návrhu by měl být tento proces zrušen. Začátkem roku 2020 došlo ke změně. O rušení doložek se neuvažuje, ale dojde k systémové změně. Důležitá bude revize kurikula v návaznosti na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Ministerstvo školství bude chtít prostřednictvím doložek zajistit začlenění závazného rámce kurikula do obsahu učebnic. Otázkou je také financování nákupu učebnic a jejich zastarávání.

učebnice ; ministerstvo školství ; kurikulum ; schválení ; legislativa ; vláda ; plán ; rámcový vzdělávací program ; obsah ; nákup

<http://katalog.npmk.cz/documents/478227>

5.

Kolem rizikového chování našich dětí panují mýty : ani s pohybovou aktivitou to není podle odborníka až tak extrémě vážné, jak se často tvrdí / Lukáš Doubrava – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 10 (2020), s. 16-19.

Česká republika se od roku 1994 účastní Studie o zdraví a životním stylu dětí a školáků. Dlouholetý výzkum (od roku 1982) vychází ze stanoviska Světové zdravotnické organizace (WHO). Výzkum se provádí pravidelně ve čtyřletých intervalech a v současné době se ho účastní 50 států. Jsou zkoumány parametry pohybové aktivity, obezity nebo trávení volného času. Od roku 2010 dochází k snižování míry rizikového chování. Zvyšuje se konzumace energetických nápojů. S tím souvisí také zvyšující se nadváha, ale na druhé straně i podváha. WHO doporučuje pohyb alespoň jednu hodinu denně. V článku jsou uvedeny statistické údaje o pohybových a sportovních aktivitách dětí v závislosti na pohlaví a věku. Srovnání podle krajů, bydliště ve městě nebo na venkově. Děti přestává bavit tělocvik, to souvisí s faktem, že se děti do školy netěší.

výzkum ; zdraví ; životní styl ; dítě ; mládež ; mezinárodní spolupráce ; pohyb ; aktivita ; obezita ; volný čas ; chování ; statistika ; pohlaví ; věk ; tělesná výchova ; komparace ; rizikové chování

<http://katalog.npmk.cz/documents/478410>

6.

Komenského vlastní životopis : autobiografie Komenského pro období 1628-1658 / [Recenzent] Petr Zemek – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 48, č. 99-100 (2018), s. 100-101.

Recenze na: Komenského vlastní životopis. Autobiografie Komenského pro období 1628-1658. Kumpera, Jan -- Petrovice: ProfiSales 2017 -- 130 s.

Komeniolog Jan Kumpera se zaměřil na publikaci vlastního životopisu J. A. Komenského, poprvé publikovaného v roce 1669 v Amsterdamu. Od té doby bylo dílo publikováno ještě několikrát. Jan Kumpera se rozhodl pro nové zpřístupnění textu a zmodernizoval téměř sto let starý text Josefa Hendricha zveřejněný v roce 1924 a následně v roce 1975. Recenzent vyzdvihuje hodnotu Kumperova díla a kladně hodnotí jak překlad, tak poskytnutí podrobných vysvětlujících informací čtenáři a přehled Komenského životopisných dat. Kumperovu práci doporučuje široké veřejnosti.

biografie ; překlad ; modernizace ; dílo ; recenze ; informační pramen ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; autobiografie ; 1628-1658

<http://katalog.npmk.cz/documents/478362>

7.

Koncept "svatých Čech" v díle J. I. Dlouhoveského / Kateřina Smyčková – cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 48, č. 99-100 (2018), s. 11-26.

Autorka předkládá studii o tvorbě Jana Ignáce Dlouhoveského (1638-1701), která se zaměřuje na jeho publikace o svatých patronech. Dlouhoveský vydal přibližně čtyřicet knih o Panně Marii, svatých patronech a poutních místech. Studie se zabývá fenoménem patronů a jejich specifiky: spojení s mariánským kultem a nazírání svatého patrona jako nástroje barokního patriotismu a historicismu.

dějiny ; historické hledisko ; publikace ; vlastenectví ; dílo ; literární žánr ; křesťanství ; katolicismus ; baroko ; Dlouhoveský, Jan Ignác, ; Dlouhoveský, Jan Ignác, ; Čechy (Česko) ; křesťanští světci ; patron ; poutní místo ; topografie ; mariánský kult

<http://katalog.npmk.cz/documents/478361>

8.

Netradiční výstava v tradičním muzeu : čeká na vás v Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského v Praze / Jaroslava Štefflová – cze

In: Učitelství : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 10 (2020), s. 12-13.

V Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského v Praze proběhla vernisáž výstavy Komenský v komiksu. V prostorách NPMK bude k vidění až do konce roku. Ředitelka NPMK, Markéta Pánková, vysvětluje, proč byla zvolena tato netradiční forma prezentace odkazu J. A. Komenského. Autorkou libreta je Klára Smolíková. Ilustrátorem je Lukáš Fibrich. Netradiční pojetí výstavy přilákalo řadu médií. Pro školy je připraven vzdělávací program se stejným názvem. Dětem jsou k dispozici pracovní listy i edukátoři, kteří je výstavou provedou. NPMK je také pověřeno koordinací pokusného ověřování programu Vzdělávací programy paměťových institucí do škol.

výstava ; muzeum ; kreslený seriál ; pracovní sešit ; vzdělávací program ; škola ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (Praha, Česko). ; Praha (Česko) ; média ; odkaz

<http://katalog.npmk.cz/documents/478405>

9.

Onemocnění ledvin u dětí a pohybová aktivita / Andrea Mahrová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 86, č. 4 (2020), s. 35-45.

Onemocnění ledvin patří k relativně častým onemocněním u dětí, vyskytuje se jak v akutní, tak chronické formě (CHRI - nedostatečnost, CHSL - chronické selhání ledvin). Autorka seznamuje s podstatou onemocnění a jejími projevy, příznaky poruchy funkce ledvin u dětí, léčbou a možnostmi "psychosociálního servisu". V další části textu se zaměřuje na benefity fyzické zátěže u takto nemocných dětí, proč je pohyb u dětí s onemocněním ledvin důležitý. Fyzická zátěž má svá specifika, která je nutno respektovat - Desatero zásad pro učitele při cvičení s dětmi s onemocněním ledvin.

dítě ; handicap ; nemoc ; terapie ; pohyb ; pohybový rozvoj ; tělesná zátěž ; tělesná výchova ; vztah učitel-žák ; ledvina ; chronické onemocnění

<http://katalog.npmk.cz/documents/478540>

10.

Pomohou kabinety zvýšit kvalitu vzdělávání? : zkušenosti s prvními výsledky projektu SYPO / Jiří Nekola ; [Autor interview] Jaroslava Štefflová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 9 (2020), s. 8-11.

Minulý rok (2019) vznikly v evropském projektu Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů (SYPO) v rámci pilotáže první metodické kabinety. O podpoře pedagogů v profesním rozvoji hovoří manažer projektu, Jiří Nekola. Struktura metodických kabinetů je rozdělena do rovin. První rovinu tvoří vzdělávací oblast (Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informatika a ICT, od letošního roku kabinet Předškolního, Přírodovědného i Prvostupňového vzdělávání). Druhou rovinu tvoří organizační struktura. Příprava a výběr členů kabinetu. Vzdělávání učitelů prostřednictvím webinářů, workshopů skupinových i individuálních konzultací. Základní strukturu obsahu vzdělávání stanoví národní metodický kabinet. Jednotlivé kraje vkládají své vlastní poznatky.

učitel ; další vzdělávání učitelů ; metodika ; odborný rozvoj zaměstnanců ; vyučovací předmět ; tvůrčí dílna ; konzultace ; projekt ; Česko ; organizační struktura ; webinář ; obsah vzdělávání ; mezinárodní projekt

<http://katalog.npmk.cz/documents/478401>

11.

Projektové týdny nejsou jenom hraní / Eva Rečková – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 9 (2020), s. 21-22.

Na ZŠ Jičínská v Příboře mají mnohaleté zkušenosti s projektovým vyučováním a projektovými týdny. Postupně vypracovali systém projektových týdnů na druhém stupni. Každý ročník se věnuje danému tématu. Projektový týden v devátém ročníku probíhá po přijímacích zkouškách na střední školy. Svou formou se podobá maturitní práci. Žák pracuje samostatně, v průběhu práce konzultuje postup s konzultantem a na závěr ji prezentuje před tříčlennou komisí. Vzhledem k dobrým zkušenostem na druhém stupni začínají přípravy projektů na prvním stupni. Žáci jsou během školního roku zapojeni do řady jiných projektů.

základní škola ; projektová metoda ; druhý stupeň ; systém výchovy a vzdělávání ; konzultace ; výbor ; projekt ; školní rok ; Česko

<http://katalog.npmk.cz/documents/478402>

12.

Roma children going to primary school : the contribution of interagency working to support inclusive education / [Romské děti navštěvující základní školu : příspěvek meziresortní spolupráce na podporu inkluzivního vzdělávání] / Joana Vale Guerra, Catarina Leitão -- eng --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 13, č. 3 (2019), s. 25-38.

Inkluzivní vzdělávání může být rozvíjeno prostřednictvím spolupráce agentur podporujících rodiny a děti v oblasti vzdělávání, zdravotní péče či sociální péče. Ve studii byl analyzován vliv portugalských poskytovatelů sociálních služeb na školní výsledky romských dětí na základních školách, které žijí ve vyloučených lokalitách. Zjištění naznačila, že pomocné faktory zahrnovaly politickou podporu, účast uživatelů služeb a neformální pracovní vztahy založené na spolupráci. Byly nalezeny pozitivní výsledky týkající se zlepšení školní docházky dětí, jejich pokroku ve škole i většího zapojení rodičů do vzdělávání dětí.

menšina ; Romové ; inkluzivní vzdělávání ; integrace žáka ; systém výchovy a vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; sociálně znevýhodněný ; sociální integrace ; aktivizující metoda ; spolupráce ; meziskupinové vztahy ; působení ; sociální působení ; základní škola ; sociální služba ; školní úspěšnost ; prospěch ; zákrok ; docházka ; rodičovská účast ; Portugalsko ; vyloučená lokalita ; zdravotní péče ; sociální péče

<http://katalog.npmk.cz/documents/478668>

13.

Šampioni, mentoři a "nindžové" / Lucie Leišová ; [Autor interview] Jiří Majer -- cze

In: Archa : zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže -- ISSN 1212-5016 -- Roč. 22, č. 2 (2020), s. 12-13.

<https://coderdojocesko.cz/>

Rozhovor s Lucií Leišovou, koordinátorkou projektu CoderDojo pro Českou republiku. Toto celosvětové hnutí je založeno na programovacích klubech, kde se vzdělávají děti a mladí lidé ve věku 7 až 17 let v oblasti informačních technologií. Kluby fungují na základě dobrovolnické práce tzv. šampionů, kteří zabezpečují organizaci, a mentorů, kteří mají technické schopnosti a vzdělávají členy organizace, tzv. "nindži". Nejčastěji se děti učí, jak postavit webové stránky, vytvořit mobilní aplikaci nebo naprogramovat počítačovou hru. Lekce jsou bezplatné a obvykle probíhají jednou týdně například v knihovnách, komunitních centrech nebo lokálních institucích, kde jsou k dispozici počítače.

volný čas ; zájmová činnost ; činnosti mimo vyučování ; dobrovolná práce ; mezinárodní organizace ; organizace mládeže ; informační technologie ; programování ; didaktické využití počítače

<http://katalog.npmk.cz/documents/478316>

14.

Tisíce let karantény / Jaroslav Petr -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 26, č. 5 (květen) (2020), s. 54-56.

Karanténa a opatření pod označením sociální izolace mají vedle nesporného přínosu k potlačení pandemie i své negativní účinky. Nesou s sebou psychické problémy, které nezmizí ani dlouho po odeznění hrozby choroby. Autor prezentuje dlouhou historii karantény (odvozeno od italského "quaranta giorni" čili čtyřicet dnů) a události od roku 1127, kdy ji uplatnily Benátky v boji s leprou. V 21. století svět uplatňoval opatření proti šíření nálezů SARS, australská chřipka u koní, epidemie eboly, MERS) a v současné době pandemie covid-19. Jaké jsou následky pobytu v karanténě při jednotlivých epidemiích, ekonomické dopady, protiepidemická opatření.

psychologie chování ; osobnost ; psychika ; psychická zátěž ; nemoc ; historické hledisko ; sociální izolace ; pandemie ; karanténa

<http://katalog.npmk.cz/documents/478672>

15.

Vousatý příběh s koncem v nedohlednu : co rozhoduje o osudu víceletých gymnázií? / Petr Husník – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 10 (2020), s. 10-11.

Fungování víceletých gymnázií se řeší již třicet let. Přichází argumenty pro i proti. V současné době se jejich existence řeší v rámci připravované Strategie vzdělávání 2030+. Tvůrci plánují eliminovat

víceletá gymnázia do 5 % populace nebo je zrušit. V článku jsou popsány argumenty základních škol i víceletých gymnázií.

víceleté gymnázium ; základní škola ; střední škola ; systém výchovy a vzdělávání ; Česko ; strategie ; zrušení

<http://katalog.npmk.cz/documents/478404>